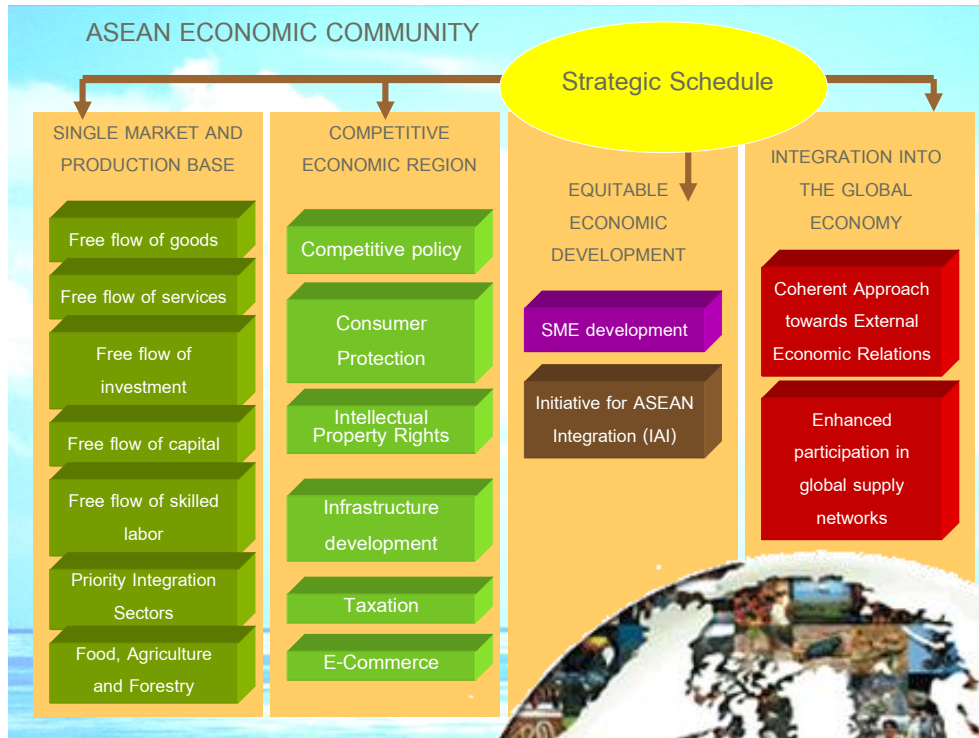

SMEs ไทยก้าวไปกับอาเซียน

จากการประชุม ASEAN SMEWG ครั้งที่ 28 ในวันที่ 13-17 มิถุนายน 2011 ณ ประเทศสิงคโปร์ คณะทำงานในที่ประชุมได้ตระหนักถึงการให้ความสำคัญแก่ SMEs เป็นอย่างยิ่ง โดยขอให้หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศร่วมกันพัฒนา และส่งเสริมให้ SMEs ในประเทศตนมีการเจริญเติบโตอย่างเข้มแข็ง และยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในประเทศตนเอง และภูมิภาคอาเซียน และเพื่อรองรับการผลักดันไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2015 ต่อไป

ในการประชุมครั้งนี้ประเทศญี่ปุ่นโดย ERIA ได้เสนอโครงการ ASEAN SME Policy Index มีวัตถุประสงค์ในการวัดผลการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริม SMEs ของภาครัฐในอาเซียน โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ระดับ คือ 1. Policy Dimensions 2. Sub-dimensions 3. Indicators และ 4. Levels of Policy Reforms โดยการดำเนินโครงการนี้มีพื้นฐานมาจาก OECD SME Policy Index ที่ได้ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีกับประเทศในแถบบอลข่านตะวันตก และประเทศตุรกี ทั้งนี้ ERIA จะจัดทำรายละเอียดของ Policy Dimension และ Sub-dimensions ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและสามารถนำมาใช้ในการวัดผลได้ พร้อมทั้งรายละเอียดงบประมาณทั้งในส่วนของ ERIA และแต่ละประเทศอาเซียน ซึ่งจะเสนอในที่ประชุมพิจารณาต่อไป ซึ่งหวังไว้ว่าโครงการการวัดผลการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริม SMEs นั้น จะสามารถวัดผลการดำเนินนโยบายของแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี

โครงการจัดทำ “Directory of outstanding ASEAN SME 2011” (Top 1000 ASEAN SMEs เดิม) เป็นโครงการที่อาเซียนต้องการร่วมกันรวบรวม profile ของ SMEs ในอาเซียน เพื่อช่วยส่งเสริมโอกาสทางการตลาดทั้งจากในอาเซียนเอง และจากประเทศนอกอาเซียน โดยแต่ละประเทศได้รับมอบหมายให้ทำการ

คัดเลือกผู้ประกอบการประเทศละ 100 ราย เพื่อร่วมเป็น Top ASEAN SMEs และที่ประชุมเห็นร่วมกันในการคัดเลือก SMEs ที่ประสบความสำเร็จจากแต่ละประเทศ เพื่อร่วมเป็น Outstanding ASEAN SMEs 2011

ในการประชุม 1st ASEAN SME Advisory Board ได้มีประเด็นความร่วมมือในด้านนโยบายที่ต้องการผลักดันให้ “Think Small First” เป็นวาระแห่งชาติ การให้แต้มต่อสำหรับ SMEs การช่วยลดต้นทุนในการบริหารจัดการสำหรับ SMEs ในด้านการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ มีการจัดตั้งกองทุน ASEAN SME Regional Development Fund เพื่อให้ใช้ในวัตถุประสงค์ การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ การสร้างมาตรฐานร่วมอาเซียน Business matching และการจัดงาน Exhibition และในด้านการสร้างเครือข่าย ได้เน้นการสร้าง Cluster ความร่วมมือรายสาขาและโลจิสติกส์ การจัดตั้ง Secretariat (ณ ประเทศไทย) และการจัด ASEAN SME Fair

การประชุม Expert Panel on SME Access to Finance เป็นเวทีที่ ASEAN SMEWG ได้พยายามจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นเวทีร่วมของ ASEAN SMEWG และหน่วยงานด้านการเงินของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อร่วมกันดำเนินกิจกรรมความร่วมมือในการพัฒนาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ในอาเซียน โดยการดำเนินโครงการด้านการเงินต่างๆ ดังนี้

1. การจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนา SMEs ในภูมิภาค (ASEAN SME Regional Development Fund) เพื่อช่วยเหลือ SMEs และเน้นกลไกในการจัดตั้งกองทุนเป็นหลัก ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษากรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนว่าควรใช้ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ SMEs หรือเพื่อให้ SMEs กู้ยืม และแหล่งเงินทุน เพื่อให้สามารถใช้กองทุนที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และที่ประชุมมีมติให้แสวงหาความช่วยเหลือจากหน่วยงานระหว่างประเทศต่างๆ ในการการจัดตั้งกองทุน อาทิ Asian Development Bank (ADB) และ World Bank และขอให้แต่ละประเทศพิจารณาหารือกับหน่วยงานในประเทศและรัฐสภาถึงแนวทางในการจัดตั้งกองทุน
2. การค้าประกันสินเชื่อ ที่จะสามารถช่วยเหลือ SMEs ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม บางประเทศยังขาดสถาบันทางการเงินที่ทำหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งหากมีการผลักดันให้เกิดสถาบันทางการเงินที่สามารถค้าประกันสินเชื่อให้กับ SMEs ได้ ก็จะสามารถทำให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายยิ่งขึ้น
3. การจัดทำข้อมูลเครดิตสำหรับ SMEs เพื่อพัฒนาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยที่ประชุมได้ร่วมกันหารือถึงแนวทางในการจัดทำข้อมูลเครดิตสำหรับ SMEs โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนะนำการดำเนินการให้แก่ประเทศอาเซียน โดยที่ประชุมเห็นว่า ประเทศอินโดนีเซียน่าจะเป็นประเทศที่มีความพร้อมทางด้านข้อมูล จึงเห็นควรให้มีการดำเนินโครงการนำร่องระหว่างประเทศญี่ปุ่น และประเทศอินโดนีเซียก่อนเป็นลำดับแรก
4. การจัดตั้งสถาบันทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศอาเซียน ประเทศที่ยังไม่มีสถาบันทางการเงินเพื่อ SMEs โดยเฉพาะ อาทิ ลาว เวียดนาม และสิงคโปร์ มีความเห็นว่า ธนาคารพาณิชย์ใน

ประเทศของตนได้มีการจัดตั้งหน่วยให้บริการด้าน SMEs อยู่แล้ว จึงขอไม่จัดตั้งสถาบันทางการเงิน เพื่อ SMEs โดยเฉพาะ

ในการประชุม ASEAN – Japan Joint Consultation ได้ริเริ่มโครงการจัดทำ Credit Risk Database สำหรับ SMEs โดยประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการจัดทำ CRD เป็นอย่างมาก ซึ่ง Prof. Yoshino ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญของญี่ปุ่นได้นำเสนอแนวทางในการจัดทำ CRD ในระหว่างการประชุม Expert Panel on SME Access to Finance แล้ว มีความเห็นว่า แต่ละประเทศควรจะประเมินว่า หน่วยงานใดในประเทศของตนมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้เก็บข้อมูลสำหรับการจัดทำ CRD สำหรับ SMEs ซึ่งประเทศญี่ปุ่นจะได้ประสานถึงรายละเอียดของการดำเนินการกับอาเซียน เพื่อคัดเลือกประเทศที่มีความพร้อมสูงสุดเพื่อร่วมดำเนินโครงการกับญี่ปุ่นก่อนเป็นลำดับแรก โดยในเบื้องต้นได้คัดเลือกให้ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศนำร่อง เนื่องจากมีความพร้อมด้านข้อมูลมากที่สุด การจัดทำโครงการ Common Curriculum เป็นโครงการภายใต้ AEC Blueprint ด้าน SMEs ซึ่งประเทศญี่ปุ่นได้ร่วมกับอาเซียนในการดำเนินการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมองค์กรในประเทศต่างๆ ให้สามารถให้คำปรึกษาแก่ SMEs ได้ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือในการฝึกอบรมด้วย โดยญี่ปุ่นได้ชี้แจงความคืบหน้าของการดำเนินโครงการว่า ได้ริเริ่มความร่วมมือกับหน่วยงานในแต่ละประเทศในการอบรมให้เป็น “Local Business Promotion” โดยในส่วนของไทย ญี่ปุ่นได้เลือกที่จะดำเนินโครงการ Pilot Project ร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การจัดทำ White Paper สำหรับประเทศลาว กัมพูชา พม่า และบรูไน เดิมในปี 2008 ประเทศญี่ปุ่นได้จัดทำ White Paper ทางด้านนโยบายให้แก่ประเทศอาเซียนจำนวน 6 ประเทศ ซึ่งต่อมาได้รับการร้องขอจากอาเซียนในการจัดทำในอีก 4 ประเทศที่เหลือ เพื่อที่อาเซียนจะสามารถนำมาประกอบการกำหนดนโยบายร่วมกันในภูมิภาคได้ โดยที่ญี่ปุ่นได้ขอให้ สสว. ประสานกับมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในการศึกษาข้อมูลในประเทศแถบ CLMV ในการดำเนินการศึกษา

ประเด็นสำคัญสำหรับการประชุม ASEAN +3 Joint Consultation สนับสนุนให้อาเซียนจัดงาน ASEAN SME Trade Fair โดยมีการระบุสาขาเป้าหมายในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน ซึ่งบางประเทศอาเซียนได้เสนอว่า อาจ upgrade งานแฟร์ในสาขาต่างๆ ในประเทศของตนให้เป็น ASEAN SME Trade Fair เมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับงานที่ได้จัดอยู่แล้ว และยังเป็นการช่วยให้งานนั้นๆ ดึงดูดคู่ค้าได้มากยิ่งขึ้นด้วย โดยจะเน้นสร้าง SMEs ให้มีความสร้างสรรค์และนวัตกรรม และช่วยเหลือให้ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุน ตลาด เทคโนโลยี และนวัตกรรมได้ง่ายยิ่งขึ้น และมุ่งเน้นให้เกิด impact ในวงกว้าง

นอกจากนี้ ประเทศ CLMV มีความต้องการให้ประเทศ +3 (ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน) สนับสนุนในการก่อตั้ง Business Incubation Centers ในแต่ละประเทศ โดยในประเทศเกาหลีและอินโดนีเซียกำลังร่วมกันดำเนินการจัดตั้ง Green Business Center ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อส่งเสริม Green SMEs โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์บ่มเพาะและคลินิกสำหรับ SME ประเทศจีนกำลังส่งเสริม SMEs ที่มีนวัตกรรมเข้ามาลงทุนในอาเซียน และต้องการจัดตั้งเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มคลัสเตอร์ของ Green SMEs ประเทศมาเลเซียได้มีการจัดทำรายชื่อของ Innovative SMEs เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

จากการประชุม ASEAN SMEWG ครั้งที่ 28 นี้ จะเห็นได้ว่าในที่ประชุมได้ให้น้ำหนักในด้านการเงินแก่ SMEs เนื่องจากเป็นอุปสรรคสำคัญของ SMEs ในทุกประเทศสมาชิก ดังเช่น การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนา SMEs ในภูมิภาค การจัดทำระบบค้ำประกันสินเชื่อ การจัดทำข้อมูลเครดิตสำหรับ SMEs การจัดตั้งสถาบันทางการเงินสำหรับ SMEs ในประเทศอาเซียน นอกจากนี้ การกระตุ้นด้านการตลาดก็ยังคงดำเนินการอยู่ เช่น การจัด ASEAN SME Trade Fair การจัด Business Matching และ Exhibition

นอกจากนี้ประเด็นที่อยู่ในกระแสโลก เช่น Green Economy ประเทศสมาชิกต่างก็ตื่นตัวกับกระแสดังกล่าว เช่น อินโดนีเซียและเกาหลีดำเนินการจัดตั้ง Green Business Center และประเทศจีนส่งเสริมให้เกิด Cluster Green SMEs ขึ้น

จะเห็นได้ว่า ทั้งญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีนได้ให้ความสนใจที่จะช่วยเหลือและร่วมมือกับกลุ่มอาเซียนมาก เนื่องจากได้เล็งเห็นโอกาสจากการเปิดเสรีการค้า การลงทุน และบริการภายใต้กรอบ AEC ในส่วนของประเทศไทยเอง นอกจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริม SMEs ที่มี สสว. เป็นแกนกลาง จะต้องติดตามและร่วมกำหนดทิศทางความร่วมมือในการส่งเสริม SMEs ของอาเซียนให้เป็นประโยชน์กับ SMEs ไทยให้มากที่สุดแล้ว ผู้ประกอบการ SMEs ไทยเอง ก็ควรสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวด้านความร่วมมือของอาเซียนและข้อตกลง AEC อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถเลือกใช้ประโยชน์ หรือแม้แต่ลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้